

Warszawa, 12 lipca 2024 r.

WN.5142.165.2024.MR

Decyzja

Działając na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) oraz § 12 i 13 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81):

- po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27.06.2024 r. (data wpływu do urzędu) wniesionego przez Rzymsko-Katolicką Parafię Niepokalanego Poczęcia NMP reprezentowaną przez proboszcza parafii Ks. Władysława Trojanowskiego za pośrednictwem pełnomocnik Agnieszki Kozłowskiej w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie *prac remontowych strefy dachu w kościele w Nieporęcie*, ul. Plac Wolności 3, pow. legionowski

pozwalam

Rzymsko-Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia NMP reprezentowanej przez proboszcza parafii Ks. Władysława Trojanowskiego na prowadzenie robót budowlanych i prac konserwatorskich polegających na wykonaniu *prac remontowych strefy dachu w kościele w Nieporęcie*, ul. Plac Wolności 3, pow. legionowski, według projektu budowlanego pt. „*Remont dachu oraz więźby dachowej kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny*” autorstwa jednostki projektowej SART Sp. z o. o z czerwca 2024 r., a także Programu Prac Konserwatorskich autorstwa mgr inż. Agnieszki Mielnik i mgr Agnieszki Kozłowskiej, stanowiących integralną część niniejszej decyzji.

Określam warunki konserwatorskie polegające na:

1. Obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 37c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ponadto ta osoba winna być technologiem i konserwatorem drewna;
2. Obowiązku kierowania pracami konserwatorskimi albo samodzielnego ich wykonywania przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa odpowiednio w art. 37a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ponadto ta osoba winna być technologiem i konserwatorem drewna;

3. Obowiązku przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia robót budowlanych, a w toku robót budowlanych na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w pkt 1 i 2:
 - a) imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa w pkt 1 i 2;
 - b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a i 37c ww. ustawy, a także dokumentów potwierdzających, że jest technologiem i konserwatorem drewna;
 - c) oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 1 i 2, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego, kierowania pracami konserwatorskimi albo samodzielnego ich wykonywania;
4. Obowiązku dostarczenia do zatwierdzenia przez MWKZ harmonogramu prac wraz z etapowaniem, również etapowaniem odsłonięcia dachu;
5. Poinformowaniu MWKZ o terminie rozpoczęcia prac;
6. Minimalnej niezbędnej wymianie zabytkowej tkanki;
7. Obowiązku wykonania wymienianych elementów więźby z tego samego gatunku drewna oraz w tym samym wymiarze, co pierwotny wymieniany element;
8. Zakazie używania klejów poliuretanowych;
9. Flekowaniu ubytków i pęknięć elementów drewnianych tylko w przypadku, gdy jest to bezwzględnie konieczne;
10. Dokonaniu odbioru częściowego z udziałem przedstawicieli MWKZ w celu akceptacji zakresu wymian elementów więźby – zgodnie z etapami prac (należy pozostawić do akceptacji przedstawicieli MWKZ każdy wymieniany element);
11. Obowiązku przeprowadzania prac na zabytkowych elementach więźby wyłącznie za pomocą narzędzi ręcznych, zakazuje się cięcia i szlifowania zabytkowych elementów za pomocą narzędzi mechanicznych;
12. Obowiązku uzgodnienia z przedstawicielami MWKZ wszelkich prac odnośnie do odnalezionej stolarki okiennej;
13. Dokonaniu odbioru częściowego z udziałem przedstawicieli MWKZ w celu akceptacji zakresu przemurowania ścian i zmian w zakresie gzymsu – po przeprowadzeniu oceny stanu muru w trakcie prac - zgodnie z etapami prac;
14. Dokonaniu odbioru częściowego z udziałem przedstawicieli MWKZ po każdym zakończonym etapie prac;
15. Dokonaniu odbioru końcowego prac z udziałem przedstawicieli MWKZ.

Określam termin ważności pozwolenia: 31 grudnia 2027 roku.

Uzasadnienie

Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny objęty jest prawną ochroną konserwatorską na mocy decyzji wpisującej do Rejestru Zabytków *Kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Nieporęcie pow. Nowy Dwór – wraz z otaczającym drzewostanem*

(decyzja nr A-1066.673 z dnia 12.04.1964 r.). Zatem, na podstawie art. 36 ust. 1. pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.), prowadzenie prac konserwatorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymaga uzyskania pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Zamierzenie polega na remoncie dachu i więźby kościoła, mającym na celu zahamowanie procesów degradacji zabytku i doprowadzenie do poprawy jego stanu zachowania. Istniejący budynek posiada jedną kondygnację naziemną i poddasze nieużytkowe. Zbudowany na planie krzyża łacińskiego, przekryty obecnie dachem wielospadowym z poszyciem z blachy miedzianej. Orynowanie również miedziane. Nie posiada podpiwniczenia. Elewacja budynku wraz z gzymsem okalającym otynkowana. Więźba wykonana w dwóch konstrukcjach, które można określić jako główną (historyczną) oraz uzupełniającą (wtórną). Konstrukcja główna więźby – jętkowa o stolcach leżących. Konstrukcja uzupełniająca – dwie ramy podłużne stolcowe oparte na belkach wiązarowych.

Prace projektowe poprzedzono analizą kwerendy archiwalnej kościoła, waloryzacji więźby wraz ze znakami ciesielskimi, ekspertyzy mykologicznej więźby i ekspertyzy konstrukcyjnej więźby. Zaproponowano program prac konserwatorskich oraz projekt budowlany.

W ramach prac projektowych planuje się:

- Wymianę zdegradowanych lub uszkodzonych części zabytkowej więźby;
- Uzupełnienie brakujących elementów konstrukcyjnych zabytkowej więźby;
- Usunięcie istniejącego ocieplenia i ocieplenie stropu poddasza wełną drzewną;
- Wprowadzenie rozwiązań wentylacyjnych strefy poddasza;
- Wprowadzenie rozwiązań konstrukcyjnych wspierających i odciążających zabytkową więźbę;
- Wykonanie nowego poszycia dachowego wraz z obróbkami blacharskimi i orynnowaniem;
- Wymianę instalacji odgromowej.

Ze względu na specyfikę prowadzonych prac wymagane jest, by roboty budowlane, konserwatorskie oraz nadzór prowadzone były przez technologa i konserwatora drewna. Prace na zabytkowej więźbie, która równocześnie jest jedną z najstarszych zachowanych tego typu konstrukcji na Mazowszu, wymagają szczególnie dokładnego i specjalistycznego podejścia.

Ze względu na skalę prowadzonych prac wymagane jest przedłożenie harmonogramu wraz z etapowaniem prac. Więźba o takich gabarytach nie może zostać odsłonięta w jednym etapie ze względu na duże ryzyko uszkodzenia wskutek zmian pogodowych. Należy zaproponować etapowanie zdjęcia poszycia, a następnie etapowanie prac w ramach danego odsłoniętego fragmentu więźby.

Ze względu na wartości zabytkowe remontowanej więźby, a także uniemożliwiony lub utrudniony dostęp do dużego zakresu więźby, założenia projektu budowlanego mogą ulec zmianie w zakresie wymiany zdegradowanych elementów konstrukcyjnych na nowe – wszelkie zmiany należy uzgodnić z MWKZ. Nadrzędną zasadą odnośnie do prowadzonych prac remontowych jest konserwacja zabytkowej materii poprzez minimalną ingerencję w zabytkową tkankę. **Każdy element planowany do wymiany należy potwierdzić w trakcie prac, a następnie przedstawić do potwierdzenia podczas odbioru częściowego z udziałem przedstawicieli MWKZ. Zakazuje się wymiany jakiegokolwiek elementu zabytkowego bez zgody przedstawicieli MWKZ.**

W przypadku konieczności wymiany i dosztukowania elementu więźby, nowy element należy wykonać jako analogiczny do usuwanego – o tych samych wymiarach oraz z tego samego gatunku drewna litego, o możliwie zbliżonych parametrach dotyczących gęstości, wilgotności i wieku – zgodnie z Programem Prac Konserwatorskich z *dobrze wysezonowanego drewna o analogicznym gatunku, zdrowego bez wad, okorowanego. Jeżeli jest to możliwe, należy zastosować drewno z tego samego okresu co zabytkowy element, pochodzące np. z rozbiórki. Przy uzupełnianiu należy zwrócić uwagę na układ włókien.* Elementy o innych parametrach mogłyby w przyszłości wpłynąć na pogłębienie degradacji i zaburzenie stateczności konstrukcji. Sposób łączenia elementów konstrukcyjnych na złącza ciesielskie również stanowi wartość zabytkową, dlatego podczas uzupełniania belek na długości należy stosować złącza ciesielskie do połączeń drewna, dodając w razie potrzeby drewniane kołki wzmacniające.

W przypadku konieczności uzupełnienia ubytku flekiem (więźba dachowa nie jest konstrukcją projektowaną do ekspozycji, dlatego względy estetyczne nie są uważane za konieczność w myśl zasady minimalnej niezbędnej ingerencji w zabytkową tkanę), wymagane są takie same parametry wstawek, co w przypadku dosztukowania elementów konstrukcyjnych więźby. Wklejenia należy przeprowadzić zgodnie ze sztuką stolarską, jednak zakazuje się stosowania klejów poliuretanowych, dopuszczalne są kleje poliocetanowe.

Prace przy historycznych elementach drewnianych należy przeprowadzać wyłącznie za pomocą narzędzi ręcznych w celu ograniczenia ryzyka zniszczenia. Zakazuje się cięcia i szlifowania zabytkowych elementów za pomocą narzędzi mechanicznych, ponieważ mogłyby w nadmierny sposób naruszyć zabytkową tkanę. Zasada ta dotyczy również elementów nowowprowadzanych, które będą stanowiły historyczny materiał rozbiórkowy – w przypadku docinania wstawek z historycznego drewna, te również należy obrobić wyłącznie narzędziami ręcznymi. Dopuszcza się stosowanie narzędzi mechanicznych wyłącznie na współczesnych, również w materiale, elementach.

Ze względu na uniemożliwiony lub utrudniony dostęp do korony muru oraz strefy gzymsu, decyzje odnośnie do przemurowania ścian i zmian w zakresie gzymsu będą możliwe do podjęcia po przeprowadzeniu oceny stanu muru w trakcie prac. **Każdy fragment planowany do przemurowania należy potwierdzić w trakcie prac, a następnie przedstawić do potwierdzenia podczas odbioru częściowego z udziałem przedstawicieli MWKZ. Zakazuje się przemurowań i napraw gzymsu bez zgody przedstawicieli MWKZ.**

W ocenie MWKZ planowane prace przyczynią się do ratowania wartości zabytkowych więźby Kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji zgodnie z art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa za pośrednictwem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; ul. Nowy Świat 18/20, 00-373 Warszawa, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.
2. Zgodnie z art. 127a Kodeksu postępowania administracyjnego w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona ma prawo do zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania od decyzji

wobec organu administracji, który wydał decyzję. Oświadczenie należy złożyć Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

3. Z dniem doręczenia Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

4. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

5. Niniejsze pozwolenie nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych pozwoleń i zgłoszeń wymaganych przepisami prawa.

6. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może być cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

7. Właściciel lub użytkownik obiektu zobowiązany jest do zawiadomienia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wszystkich okolicznościach ujawnionych w toku robót, które mogą mieć ujemny wpływ na stan zachowania zabytku oraz zmienić zakres prac określonych w zezwoleniu.

z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO

KONSERWATORA ZABYTKÓW

/-/

Joanna Lasek

Kierownik Wydziału Zabytków Nieruchomych

/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Projekt budowlany;
2. Program Prac Konserwatorskich;
3. Ekspertyza techniczna stanu konstrukcji więźby dachowej;
4. Ekspertyza mykologiczna więźby dachowej;
5. Waloryzacja elementów więźby dachowej;
6. Kwerenda archiwalna ze szczególnym uwzględnieniem strefy dachu.

Otrzymują:

1. Adresat;
2. WUOZ aa.

Do wiadomości:

1. Urząd Gminy Nieporęt (ePUAP);
2. Starostwo Powiatowe w Legionowie (ePUAP).

Inspektor prowadzący sprawę:

Monika Rygier

E-mail: mrygier@mwkz.pl

Tel. 22 443 04 22

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Niniejszy wydruk pisma, na podstawie art. 39³ kodeksu postępowania administracyjnego, nie wymaga podpisu odręcznego. Pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Wydruk pisma stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w formie dokumentu elektronicznego. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby, która pismo podpisała, a także identyfikator pisma nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane – w załączeniu.